

ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ НА ВРОЖАЙНІСТЬ МАТОЧНИХ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ

*Філоненко С.В.,
кандидат сільськогосподарських наук, доцент;
Чухліб О.І.,
студент 6 курсу заочної форми навчання
факультету агротехнологій та екології*

Бурякоцукрове виробництво було до недавнього часу однією із провідних галузей АПК України. Рівень розвитку буряківництва значною мірою визначав стан економіки аграрно-продовольчого комплексу та активність формування вітчизняного ринку цукру. Розвиток бурякоцукрової галузі був стратегічним напрямком зміцнення вітчизняної економіки, оскільки буряківництво і переробна промисловість забезпечували робочі місця для сільського населення, до того ж вони були джерелом наповнення бюджету держави через податки, зростання внутрішнього валового доходу, а в цілому – економіки країни [2].

Варто зазначити, що продуктивність будь-якої сільськогосподарської культури, в тому числі і цукрових буряків, в значній мірі залежить від якості посівного матеріалу. Саме тому технологія вирощування бурякового насіння має забезпечувати отримання високосхожого і чистого насіння, яке б відповідало вимогам Державного стандарту [3].

Вирощування насіння цукрових буряків в нашій країні здійснюється двома способами: безвисадковим і висадковим [5].

Висадковий спосіб є більш поширеним в Україні, в тому числі він застосовується і у буряконасінницьких господарствах нашого регіону. Цей спосіб передбачає в перший рік вирощування садивного матеріалу – маточних коренеплодів, які восени викопують і зберігають у траншеях чи бурякосховищах, а весною ці коренеплоди висаджують і отримують бурякове насіння [1].

Зрозуміло, що вирощування якісного садивного матеріалу – запорука отримання насіння цукрових буряків з підвищеними посівними якостями.

Слід зазначити, що останнім часом у буряконасінницьких господарствах нашого регіону технологія вирощування маточних коренеплодів зазнала певних змін. Але все ще і до цього часу у відповідних господарствах отримують мало ділових коренів, які використовуються у якості садивного матеріалу. Коефіцієнт виходу таких коренеплодів ледве перевищує 2 [4]. Це означає, що із одного гектара маточних посівів у цих господарствах отримують таку кількість ділових коренів, яка достатня для засаджування висадків на площі 2 га. Проте, у європейських країнах, а також у передових буряконасінницьких господарствах нашої країни вже сьогодні отримують таку кількість маточних коренеплодів з 1 га, якої достатньо для садіння на 5 або навіть 6 га висадків.

Одним із головних чинників, що безпосередньо впливають на збільшення виходу посадкових коренів, є, звичайно, технологія їх вирощування. Аналізуючи

технологічний процес вирощування маточних цукрових буряків у передовому буряконасінницькому господарстві, яким і є відкрите акціонерне товариство «Згурівське бурякогосподарство» (Згурівський район Київська область), ми ставили за мету розкрити особливості технології вирощування цієї культури шляхом висвітлення всіх її елементів і, зокрема, тих операцій, які дозволяють суттєво збільшити вихід ділових коренів та їх якість. Підставою для цього є те, що протягом останніх років у ВАТ «Згурівське бурякогосподарство» отримували стабільно вищі врожаї маточних коренеплодів порівняно із іншими сільськогосподарськими підприємствами відповідної спеціалізації.

ВАТ «Згурівське бурякогосподарство» має зерново-буряконасінницький напрям спеціалізації із розвинутим тваринництвом. Підприємство майже кожен рік отримує порівняно високі врожаї сільськогосподарських культур. Це є результатом постійного удосконалення технологій вирощування, якісного виконання всіх агротехнічних операцій. Однією з високорентабельних культур сільського господарства країни є насінники цукрових буряків. І у нашому господарстві насінники – найбільш високоприбуткова культура. Але вирощування насіння цукрових буряків неможливе без достатньої кількості високоякісного садивного матеріалу. Дані таблиці 1 характеризують рівень виробництва маточних коренеплодів цукрових буряків у ВАТ «Згурівське бурякогосподарство» за три останні роки.

1. Площа посіву, врожайність та валовий збір маточних коренеплодів цукрових буряків у ВАТ «Згурівське бурякогосподарство»

Показники	Роки		
	2013	2014	2015
Площа посівів, га	65	80	95
Урожайність, ц/га	358	334	386
Валовий збір коренеплодів, тис. ц	23,3	26,7	36,7

Отже, посіви маточних цукрових буряків у господарстві щорічно займають значні площі. І хоча ця культура є досить матеріало- та енергомісткою, у нашому господарстві площі її поступово збільшуються. Одна з головних причин цього – висока рентабельність насіння цукрових буряків. Слід зазначити, що протягом останніх років у цьому господарстві отримували стабільно вищі врожаї не тільки маточних коренеплодів, а й гібридного насіння цукрових буряків. Крім того, господарство у відповідному регіоні є флагманом щодо застосування всіх наукових новацій по технологіям вирощування сільськогосподарських культур, в тому числі і маточних коренеплодів.

Аналізуючи технологію вирощування маточних коренеплодів цукрових буряків у ВАТ «Згурівське бурякогосподарство», варто зазначити, що попередники для них, як і для багатьох сільськогосподарських культур, мають велике значення, тому що від них залежить забор'яненість площі, забезпеченість ґрунту поживними речовинами, вологою, зараженість ґрунту шкідниками та хворобами, що в кінцевому результаті визначає його родючість. У буряконасінницьких господарствах, як правило, кожний сорт або компонент гібридизації доцільно, по можливості,

вирощувати на різних відділках, що і робиться у ВАТ «Згурівське бурякогосподарство».

В цьому господарстві маточні буряки розмішують у типових зерно-бурякових сівозмінах після озимої пшениці у другій ланці, залишаючи першу ланку для насінників. Передпопередником у такому разі слугують багаторічні трави одного року використання. До того ж, з метою профілактики пошкодження шкідниками і ураження їх хворобами маточні буряки розмішують по можливості далі від насінників і минулорічних посівів. Звичайно, просторова ізоляція між насінниками і маточними буряками у господарстві становить не менше 1000 м.

З метою додержання сортової чистоти, в господарстві не використовують під репродукційні посіви ділянки, на яких були насінники протягом останніх 6-8 років.

Система обробітку ґрунту під маточні буряки, в основному, не відрізняється від обробітку ґрунту під фабричні буряки. Основний обробіток ґрунту у ВАТ «Згурівське бурякогосподарство» розпочинають із лушення стерні у два сліди лушильниками відразу ж після збирання пшениці озимої. Це дає змогу перешкодити випаровуванню вологи, заробити частину органічних решток і створити умови для проростання насіння пізніх ярих бур'янів. Через 10-12 днів, по мірі відростання бур'янів, проводять оранку на глибину 30-32 см. Перед цим, як правило, вносять органічні та мінеральні добрива. Під час цієї операції відбувається заробка основного добрива, знищення сходів бур'янів і створюються сприятливі умови для проростання їх насіння, нагромаджується волога атмосферних опадів і активізуються мікробіологічні процеси у ґрунті.

Після відростання бур'янів та падалиці наступною технологічною операцією у ВАТ «Згурівське бурякогосподарство» є застосування боронування важкими зубовими боронами. Якщо ж бур'яни переросли, то їх знищують за допомогою культивацій паровими культиваторами.

Остання технологічна операція відповідної системи основного обробітку ґрунту – глибоке безполіцеве розпушування (глибина 18-20 см). Їого проводять наприкінці вересня – першій половині жовтня культиваторами-глибокорозпушувачами. Варто відмітити, що такий агрозахід є необхідним і доцільним, бо за два місяці через боронування та культивації ґрунт на полі досить ущільнився.

Під маточні цукрові буряки найбільш ефективно вносити органічні і мінеральні добрива. Більш вирівняні коренеплоди правильної форми вирощують за внесення гною під попередник буряків — озиму пшеницю, особливо в посушливі роки. За внесення безпосередньо під маточні буряки гній повинен бути напівперепрілим, без схожого насіння бур'янів.

У ВАТ «Згурівське бурякогосподарство» органічні добрива вносять безпосередньо під маточні цукрові буряки перед оранкою, що дозволяє спровокувати проростання бур'янів, які потім знищуються боронуванням чи культивацією. При цьому кількість бур'янів, що зійдуть навесні, буде значно меншою. Завдяки наявності тваринницьких ферм, у господарстві вдається забезпечити оптимальну норму внесення органічних добрив, яка становить 30 т/га. Що ж до мінеральних добрив, то їх основну кількість вносять також перед оранкою

в дозі $N_{80}P_{90}K_{110}$. При сівбі вносять P_{15} і в підживлення (при потребі) – N_{20} . Підживлюють раз і то незначними дозами добрив – щоб буряки не переросли.

З азотних добрив, що використовуються у підживлення, в господарстві віддають перевагу натрієвій селітрі, яка найбільш позитивно впливає на урожайність коренеплодів. В якості основного добрива із азотовмісних мінеральних сполук у господарстві вносять сульфат амонію або аміачну воду; із фосфорних — суперфосфат, а з калійних — калійну сіль.

Навесні польові роботи на полях, де планується висівати маточні цукрові буряки, розпочинаються із ранньовесняного обробітку. Завданням ранньовесняного обробітку ґрунту є запобігання непродуктивним витратам вологи, нагромадження і зберігання її запасів під час весняних опадів, розробка ґрунту до дрібногрудочкуватого стану, вирівнювання його поверхні і створення оптимальних умов для проростання бур'янів, які потім знищуються. Доцільність проведення такого агрозаходу полягає в тому, що маточні цукрові буряки висівають, як правило, дещо пізніше, ніж фабричні. Тому, аби запобігти нераціональним витратам продуктивної вологи, що є лімітуючим фактором формування врожайності коренеплодів маточних буряків, у ВАТ «Згурівське бурякогосподарство» і проводять цю технологічну операцію.

Передпосівна культивуація, яка проводиться у нашому господарстві, є єдиним технологічним процесом із сівбою. Розрив між цими операціями має становити не більше 3-4 проходів агрегату із культиватором. Вона поєднується із внесенням ґрунтових гербіцидів, зокрема гербіциду Дуал Голд в дозі 1,6 л/га, що дозволяє стримати першу хвилю ранніх ярих бур'янів, відмовитися від цілої низки боронувань і дати змогу проросткам буряків дружно сходити та закріпитись у ґрунті. З цією метою в агрегаті з культиватором, що використовується для передпосівного обробітку ґрунту використовується оприскувач і шлейф-борони для якісного вирівнювання поверхні поля. Завдяки такій організації технологічного процесу забезпечується зниження втрат необхідної для проростання насіння цукрових буряків вологи, знищуються пророслі бур'яни і формується ущільнене посівне ложе. У господарстві проводять передпосівну культивуацію на глибину, меншу на 0,5 см за глибину сівби. Саме за таких умов насіння буряків матиме більшу площу для надходження капілярної вологи з ґрунту, яка необхідна для його проростання. Глибина сівби 3,5-4,5 см. Відразу ж після сівби проводять коткування поля гладкими водоналивними котками в агрегаті з райборінками з метою ущільнення ґрунту, що позитивно позначається на дружності сходів. Всі перелічені агрозаходи сприяють кращому проростанню насіння буряків і дружньому з'явленню сходів, що має велике значення при догляді за їх посівами.

Більшість дослідників і практиків-насінневодів вважають оптимальним строком сівби маточних цукрових буряків ранньо-оптимальний. Тому у ВАТ «Згурівське бурякогосподарство», як було зазначено раніше, маточні цукрові буряки висівають в середині строків сівби фабричних цукрових буряків, або ж відразу після цього.

Сівба у більш ранні строки може призвести до загибелі або зрідження сходів від кірки, низьких температур, а запізнення з нею — до втрат вологи, зниження польової схожості насіння і врожайності коренеплодів. Рання сівба в непрогрітий

грунт подовжує період проростання насіння. Ослаблені сходи нестійкі до шкідників, хвороб, пестицидів та інших несприятливих умов. До того ж, інколи ранні строки сівби призводять до утворення значної кількості цвітушних коренеплодів.

Оптимальний строк сівби маточних цукрових буряків залежить від погодних умов весни і стану ґрунту. Але при ранніх строках досягання ґрунту часто знову настає похолодання і зменшується ймовірність одержання розрахункової кількості рослин на 1 м рядка. Пересівання пов'язане не лише із зниженням урожайності, а й із дефіцитом суперелітного і елітного насіння. У ВАТ «Згурівське бурякогосподарство» сівбу маточних цукрових буряків здійснюють агрегатом, який складається із трактора Т-70СМ та сівалки точного висіву СУПК-12.

Густота насадження маточних буряків повинна забезпечити запланований вихід коренеплодів з 1 га. Вона залежить, насамперед, від норми висіву насіння, ширини міжрядь і способу механізованого формування густоти насадження. Елітне насіння компонентів гібридизації, яке використовуються в буряконасінницьких господарствах, дефіцитне, має високу вартість і тому раціональне його використання — одне з основних завдань насінництва цукрових буряків.

Розраховуючи норми висіву насіння, звичайно, враховують заплановану кінцеву густоту насадження рослин, якість насіння, польову схожість і спосіб формування.

Основним способом формування густоти насадження рослин маточних цукрових буряків, звичайно, є сівба на кінцеву густоту або на розрахункову відстань між рослинами. За такої технології зменшуються виробничі затрати і збільшується вихід коренеплодів. Щоб забезпечити густоту насадження рослин перед збиранням 200-250 тис./га, на 1 м рядка треба висівати 20-22 насінини. Якщо агротехнічні умови незадовільні (поля засмічені бур'янами, ґрунт погано розроблений тощо), можливе зменшення польової схожості. У такому разі планують механізоване проріджування (як правило, поперечне з мінімальними вирізами) і норми висіву насіння збільшують до 26-30 шт. на метр.

У початковій фазі росту рослин, згідно рекомендацій ІБКіЦБ, у середньому на 1 м рядка в зоні достатнього зволоження необхідно мати 12, нестійкого — 10, і недостатнього — 8 рослин. Вихід коренеплодів при цьому з 1 га повинен забезпечити садіння насінників площею 4-5 га.

У нашому сільськогосподарському підприємстві висівають 12-14 насінини на погонний метр, що дозволяє отримати 10-11 сходів. В подальшому, після різних заходів по догляду за посівами до закінчення вегетації залишиться 7-8 рослин на погонному метрі, що відповідає, в середньому, 150-170 тис. рослин маточних цукрових буряків на 1 га на час збирання.

В господарстві вирощують маточні цукрові буряки, що є компонентами диплоїдного гібриду Олександрія. Зазвичай компоненти гібридизації висаджують на полях різних відділків, або ж на різних полях одного відділку.

У ВАТ «Згурівське бурякогосподарство» догляд за посівами розпочинають із першого міжрядного розпушування ґрунту — шаровки. Незважаючи на високу ефективність ґрунтового гербіциду, він не виключає цієї технологічної операції, яка здійснюється на глибину 3-4 см. Цей захід особливо необхідний в прохолодну затяжну весну, коли сходи буряків з'являються нерівномірно, погано ростуть і

розвиваються. Перше мілке розпушування міжрядь проводять тоді, коли тільки-но позначились рядки сходів, за допомогою бурякових культиваторів, які обладнують лапами-бритами і ротаційними батареями, що розпушують ґрунт у зоні рядків.

Інколи, після випадання частих дощів, для запобігання з'явлення ґрунтової кірки, проводять суцільне боронування поля середніми або легкими боронами.

Наступний догляд за посівами полягає в глибоких розпушуваннях міжрядь (в разі необхідності з підживленням), знищенні бур'янів за допомогою гербіцидів і видаленні цвітущих рослин.

Особливої уваги заслуговує боротьба з шкідниками і хворобами маточних цукрових буряків, яка в даних економічних умовах проводиться лише у деяких господарствах при наявності коштів. Але все ж необхідно знаходити кошти хоча б для боротьби з довгоносом, який у відповідній зоні є найбільш небезпечним шкідником для цієї культури. У ВАТ «Згурівське бурякогосподарство» порівняно ефективно ведуть боротьбу з довгоносом, обробляючи краї полів шириною 30-50 м один-два рази у фазі вилочки. Саме в цей час довгоносик (за підвищення температури повітря) рухається до країв поля з місць зимівлі. Коли ж прогнозується значне наростання температури повітря до 20-25°C, у господарстві проводять суцільне обприскування поля інсектицидом. Адже саме за такої температури довгоносик здатен перелітати значні відстані і, зрозуміло, в такому випадку обробкою країв поля його не зупинити. Для обприскування використовують системний препарат Нурел Д в дозі 1 л/га. Проти бурякової блішки в господарстві використовують цей же препарат по мірі необхідності.

Підживлення маточних цукрових буряків проводять у фазі двох-трьох пар справжніх листків азотними добривами, так як до цього часу рослини вичерпують запаси поживних речовин у ґрунті. У ВАТ «Згурівське бурякогосподарство» підживлення проводять тоді, коли є достатня кількість вологи в ґрунті, тому що за її дефіциту внесені азотні добрива не мають ніякого ефекту. Для підживлення використовують натрієву селітру із розрахунку 20 кг/га д.р.

Досить ефективним засобом боротьби з бур'янами є внесення гербіцидів по вегетуючим рослинам. При цьому зникає потреба частого застосування міжрядних обробітків. Інколи таку технологічну операцію поєднують із підживленням маточних цукрових буряків.

У ВАТ «Згурівське бурякогосподарство» обприскування маточних цукрових буряків гербіцидом Бетанал Експерт проводять у фазі двох пар справжніх листків буряка. Доза препарату 1 л/га. Потім, через 10-12 днів, у фазі 3-4 пари листків проводять друге обприскування баковою сумішшю гербіцидів Бетанал Експерт + Карібу + Тренд (0,7 + 0,03 + 0,2л/га). Гербіциди вносять локально смугами одночасно із розпушуванням ґрунту у міжряддях. Перед змиканням листків у міжряддях для знищення хвилі злакових бур'янів застосовують грамініцид Міуру в дозі 1,5 л/га.

Перед збиранням у ВАТ «Згурівське бурякогосподарство» проводять таксацію (сортову і агротехнічну оцінку) посівів маточних буряків. При обстеженні плантації при цьому видаляють рослини з ознаками кормових і столових буряків, цвітущі, уражені пероноспорозом, мозаїкою, гнилями, пошкоджені кореневою попелицею.

Для підвищення якості збирання комбайнами, у господарстві поле очищають від бур'янів, проводять передзбиральне розпушування ґрунту на глибину 14-16 см. Цей захід, особливо за сухої погоди, дозволяє добре розпушити міжряддя перед викопуванням маточних коренеплодів, що сприяє зниженню їх втрат на 30-40%. До того ж, розпушування міжрядь дозволяє підвищити продуктивність бурякозбиральних комплексів.

Строки збирання в кожному конкретному господарстві залежать від організаційних можливостей і наявності техніки. Необхідно зважити на те, що зібрані маточні коренеплоди потребують додаткової очистки і сортування. До того ж, збирання маточних буряків у пізній період збільшує вірогідність пошкодження коренеплодів заморозками. Але необхідно враховувати також і те, що при ранньому збиранні і високій температурі коренеплоди швидко прив'ялюються, втрачають поживні речовини на дихання, при зберіганні проростають і загнивають.

Збирання маточних буряків у ВАТ «Згурівське бурякогосподарство» починають при настанні стійкого похолодання і переході середньодобової температури через 8-10°C. Збирання, як правило, проводять в максимально можливі короткі терміни і закінчують не пізніше як за 15-20 днів.

Гичкозбиральні машини регулюють таким чином, щоб на головках коренеплодів залишалися черешки довжиною 3-4 см. Це запобігає пошкодженню точок росту на головках коренеплодів. Висока густота і рівномірність розподілу рослин сприяють однаковому розміщенню головок над рівнем ґрунту і підвищують якість збирання.

Найбільш економічно доцільний спосіб збирання маточних цукрових буряків, який і застосовують в господарстві, — потоково-перевалочний. За такого способу викопані коренеплоди відразу ж відвантажуються в транспортні засоби і відвозяться на кагатне поле до траншей для сортування і закладання. Для збирання коренеплодів у ВАТ «Згурівське бурякогосподарство» використовують комплекс шестирядних бурякозбиральних машин.

Кагатування коренеплодів у ВАТ «Згурівське бурякогосподарство» проводять одночасно із збиранням маточних буряків. Під час закладання у траншеї коренеплоди старанно сортують і вибракувані здають на завод або згодовують тваринам. До бракованих коренеплодів відносять дрібні, надто великі (масою 1 кг і більше), з виродливою формою, ознаками кормових і столових буряків, механічно пошкоджені, цвітушні.

Кагатне поле в господарстві виділяють у місцях, куди зручно під'їжджати, як правило, в зайнятому парку, де будуть висівати однорічні трави на зелений корм. Ділянка повинна бути рівною, залягання ґрунтових вод не вище 1 м. Непридатні для закладання кагатів ділянки, які затоплюються дощовими і талими водами, розміщені поряд з лісосмугами, а також ділянки на місцях розміщення кагатів у попередні два роки. У ВАТ «Згурівське бурякогосподарство» кагати розміщують, як правило, з півночі на південь, з таким розрахунком, щоб вони не затримували стікання талих вод.

У господарстві застосовують траншейний спосіб зберігання маточних коренеплодів. Траншеї розміщують паралельними рядами з відстанню між ними 25 м. Слід відмітити, що маточні коренеплоди різних компонентів гібридизації

закладаються, як було зазначено раніше, на різних полях, або ж траншеї відповідним чином позначають, щоб весною, при висаджуванні висадків, чітко дотримуватись схеми їх посадки.

Зазвичай, закладання коренеплодів розпочинають із ЧС-компоненту. Після двох днів закладки розпочинають збирання маточних коренеплодів багатонасінного запилювача, яке буде тривати один день. Після цього знову два-три дні закладають маточні коренеплоди ЧС-компоненту.

Оптимальна глибина траншей в господарстві становить 0,7 м, ширина 0,9 м, довжина кожного кагату 20 м, а лінії кагатів довільні, залежно від довжини кагатного поля. Траншеї риють за допомогою траншеєкопача ТКУ-0,9.

Одночасно з кагатуванням маточні коренеплоди вкривають землею на 10-12 см. За настання стійкого похолодання і зниженні температури в кагатах до 2-3°C (наприкінці листопада — на початку грудня), їх повністю вкривають землею з висотою гребенів 90-110 см за допомогою траншеєкопача або бульдозера. На початку траншей, посередині від стінок ставлять кілочки, по яких весною будуть розкопувати кагати.

Протягом осінньо-зимового періоду зберігання систематично спостерігають за станом коренеплодів у кагатах. Для цього кагати розбивають на групи за строками кагатування і якістю коренеплодів. У кожній групі виділяють контрольні кагати, в яких щодня вимірюють температуру кагатними або електричними термометрами і раз у місяць перевіряють стан садивного матеріалу. Для взяття коренеплодів по 50 шт. з верхньої і нижньої частин траншеї, риють спеціальні колодязі збоку траншеї. Відібрані проби оглядають і визначають кількість та процентне співвідношення придатних для садіння коренеплодів і бракованих (у тому числі підморожених, загнивших і пошкоджених машинами), підраховують кількість пророслих коренеплодів.

На основі спостережень в разі необхідності здійснюють заходи з метою охолодження або утеплення кагатів. За різкого зниження температури у кагатах у холодні зими, їх укривають снігом, соломною, гноєм або іншими матеріалами.

Рано навесні стежать за станом газового складу кагатного повітря, рівнем підґрунтових вод з метою попередження загибелі коренеплодів від задухи.

Кагати з нормальною температурою і аерацією відкривають перед садінням висадків. Необхідно враховувати, що завчасне зняття укриття спричинює підвищення температури в кагатах і сприяє розвитку кагатної гнилі та прискорює утворення квітконосних пагонів.

Коренеплоди з кагатів виймають траншеєкопачем ТКУ-0,9 і сортують на калібрувально-сортувальній машині МСК-15. Під час сортування вибраковують загнивші, підмерзлі, дуже великі, неправильної форми коренеплоди, видаляють загнивші паростки.

Зберігання маточних коренеплодів у тимчасових траншеях — трудомісткий і енергомісткий процес. Брак коренеплодів після зимового зберігання і випадання насінників протягом вегетації внаслідок порушення режиму зберігання часто досягає 20-25%. Крім того, під траншеї в насінницьких господарствах доводиться відводити значні площі.

Розрахунки економічної ефективності вирощування маточних цукрових буряків у ВАТ «Згурівське бурякогосподарство» доводять її безперечну перевагу в порівнянні з технологіями вирощування відповідної культури у господарствах аналогічної спеціалізації. Взагалі, маточні цукрові буряки мають порівняно високий рівень рентабельності. І хоча це ще незакінчене виробництво, бо кінцевою продукцією є гібридне насіння цукрових буряків, все ж вирощувати маточні коренеплоди за такою технологією економічно вигідно.

Отже, використання і впровадження технології вирощування маточних цукрових буряків, що застосовується у ВАТ «Згурівське бурякогосподарство» (Київська область), дасть змогу господарствам відповідного напрямку діяльності суттєво підвищити врожаї маточних коренеплодів, збільшити вихід ділових коренів, а також значно підвищити вихід гібридного бурякового насіння.

Список використаних джерел

1. Гізбуллін Н. Г. Передсадильна підготовка коренеплодів маточних цукрових буряків / Н. Г. Гізбуллін, П. Ю. Зиков, О. М. Ганженко // Цукрові буряки. – 2012. – №6. – С.12-13.
2. Гізбуллін Н. Г. Вирощування насіння триплоїдних гібридів / Н. Г. Гізбуллін, В. І. Глеваський, Л. М. Чемерис // Цукрові буряки. – 2010. – №2. – С.10-11.
3. Корнієнко С. І. Зберігання маточних буряків у стаціонарних сховищах / С. І. Корнієнко, М. Ф. Федоряка, О. Е. Корнієнко // Цукрові буряки. – 2011. – №4. – С.14-15.
4. Манько А. Е. Особливості вирощування маточних коренеплодів та насіння ЧС гібридів / А. Е. Манько, А. М. Сливченко // Цукрові буряки. – 2012. – №2. – С.11-12.
5. Роїк М. В. Взаємодія генотипу і середовища ЧС гібридів Веселоподільської дослідно-селекційної станції / М. В. Роїк, І. В. Власюк, О. Г. Кулик, М. О. Корнєєва // Цукрові буряки. – 1998. – №4. – С.12-14.